

Evropská charta regionálních či menšinových jazyků

Jazyková příručka Český jazyk v Srbsku

Evropská charta regionálních či menšinových jazyků, úmluva Rady Evropy, chrání a podporuje český jazyk v Srbsku. Tato **jazyková příručka** Vás provede všemi ustanoveními, které Srbsko musí aplikovat na češtinu.

Ale ani Srbsko, ani Charta nemůže Váš jazyk zachovat. Hlavní odpovědnost leží na Vás. Čeština přežije v Srbsku jen tehdy, pokud ji budete denně používat – a to všude.

Poněvadž jedna věc je jistá: Jazyk, kterým se mluví jen doma, na konec vymře. Nezavírejte svůj jazyk doma: Vezměte chartu za slovo a využijte v každodenním životě to bohatství možností užívání češtiny i mimo domov.

Jen promluvte!

Cíle a zásady

Srbsko zakládá ohledně češtiny na územích, kde je užívána, svou politiku, zákonodárství a praxi mimo jiné na těchto cílech a zásadách:

- uznání češtiny jako výrazu kulturního bohatství
- respektování regionu s českým jazykem, s cílem zajistit, aby stávající nebo nové územněsprávní členění nebylo na překážku podpoře jeho užívání
- potřebě rozhodného jednání za účelem podpory češtiny, směřující k jejímu zachování
- usnadňování nebo podpoře užívání češtiny, v ústní i písemné formě, ve veřejném i v soukromém životě (veřejný život zahrnuje vzdělávání, soudní a správní orgány, média, kulturu, hospodářský a společenský život a přeshraniční výměny)
- zachování a rozvíjení vazeb v oblastech, jež jsou předmětem této Charty, mezi skupinami užívajícími český jazyk a jinými skupinami v Srbsku hovořícími jazykem, jenž je užíván ve stejné nebo obdobné formě, jakož i navazování kulturních vztahů s jinými skupinami v Srbsku užívajícími odlišné jazyky
- poskytování vhodných forem a prostředků pro výuku a studium češtiny na všech vhodných stupních (například mateřská škola, základní vzdělávání, středoškolské vzdělávání, technické a odborné vzdělávání)
- poskytování možností, aby se osoby, které neovládají český jazyk a žijí v oblasti, kde je užíván, mohly, pokud si to přejí, tomuto jazyku učit

- prosazování studia a výzkumu českého jazyka na vysokých školách nebo podobných institucích
- prosazování vhodných forem mezistátní výměny v oblastech, jež jsou předmětem této Charty, se státy, kde je čeština užívána ve stejné nebo podobné formě

Srbsko se zavazuje, že odstraní, pokud tak již neučinilo, neopodstatněné rozlišování, vylučování, omezování nebo upřednostňování týkající se českého jazyka, směřující k odrazování nebo ohrožování jeho zachování a rozvoje. Přijetí zvláštních opatření ve prospěch češtiny, směřující k podpoře rovnosti mezi jejími uživateli a ostatním obyvatelstvem nebo náležitě přihlížející k jejich zvláštním podmínkám, se nepovažuje za diskriminaci uživatelů rozšířenějších jazyků.

Srbsko se zavazuje, že bude pomocí vhodných opatření podporovat vzájemné porozumění mezi všemi jazykovými skupinami v zemi, zejména tak, že zahrne úctu, porozumění a toleranci vůči češtině mezi cíle výchovy a vzdělávání stanovené v Srbsku, a že bude podporovat hromadné sdělovací prostředky, aby sledovaly tytéž cíle.

Při určování své politiky vůči češtině budou smluvní strany přihlížet k potřebám a přáním vyjádřeným skupinami, které češtinu užívají. Srbsko vybízí, aby v případě potřeby zřídilo orgány, které budou orgánům veřejné správy radit ve všech záležitostech souvisejících s českým jazykem.

Dodatečně k chartě můžete také profitovat z **Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin**. Touto smlouvou Srbsko podporuje vhodné podmínky, umožňující osobám patřícím k národnostním menšinám **zachovávat a rozvíjet svou kulturu** a zásadní elementy své **identity (jazyk, náboženství, tradice a kulturní dědictví)** a chrání tyto osoby před asimilací. Rámcová úmluva zaručuje právo užívat svůj menšinový jazyk ve veřejném životě a sahá do oblastí jako přístup k **učebnicím**, právo zakládat a spravovat své **vlastní soukromá vzdělávací zařízení**, právo používat své **křestní jméno** a uvádět **názvy ulic** v menšinovém jazyce, právo v menšinovém jazyce rozmištovat veřejně viditelné **znaky a nápisy soukromé povahy**, účinnou účast ve veřejném životě (zahrnující nevládní organizace) a **uzavírání dohod s jinými státy za účelem zajištění ochrany příslušníků národnostních menšin**.

Narazili jste na problémy?

Orgány a sdružení, které byly v Chorvatsku legálně ustaveny, mohou Radu Evropy upozornit na záležitosti související se závazky Charty do kterých Chorvatsko vztoupilo. Taková prohlášení mohou být podána na:

European Charter for Regional or Minority Languages
Council of Europe
F-67075 Strasbourg
minlang.secretariat@coe.int

www.coe.int/minlang

Jazykový průvodce byl koncipován, aby poskytl pro každý jazyk, který je pokrytý Evropskou chartou regionálních či menšinových jazyků, přehled o pro něj platících ustanoveních. Tento občanský průvodce nenahrazuje chartu. Pro přesné formulace všech ustanovení která stranami byla přijata se prosím obraťte na webovou stránku Rady Evropy: <http://conventions.coe.int>. Další **jazykové průvodce** jsou postupně připravovány.